

Cyllid Dysgu Proffesiynol (PLF) Addysg Bellach ym Mlwyddyn Academaidd 2026/27 – Canllawiau a thempledi ar gyfer ceisiadau am gyllid

Dyddiad: 05 Mehefin 2026

Cyfeirnod: Medr/2026/22

At: Benaethiaid sefydliadau addysg bellach (SABau) yng
Nghymru

Arweinwyr dysgu proffesiynol SABau

Ymateb erbyn: Ceisiadau i gael eu cyflwyno erbyn canol dydd ar
3 Gorffennaf 2026

Rhagor o wybodaeth: Karron Williams | gweithlu@medr.cymru

Crynodeb:

Mae'r ddogfen hon yn nodi'r dyraniadau cyllid referniw dysgu proffesiynol (PLF) i sefydliadau addysg bellach yng Nghymru ar gyfer blwyddyn academaidd 2026/27. Mae'r ddogfen yn darparu canllawiau ynghylch gwariant cymwys ac anghymwys a thempledi ar gyfer ceisiadau a chostau.

Ceir rhagor o wybodaeth yn yr Atodiadau canlynol wrth y canllawiau hyn.

Atodiad A – Dyraniadau cyllid i bob sefydliad.

Atodiad B – Llinellau amser a gofynion adrodd.

Atodiad C – Templed ar gyfer ceisiadau.

Atodiad D – Templedi ar gyfer adroddiadau

Cyflwyniad

1. Mae Adran 5 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Deddf 2022) yn nodi bod rhaid i Medr hybu gwelliant parhaus yn ansawdd addysg drydyddol Gymreig ac, wrth gyflawni'r ddyletswydd hon, bod rhaid iddo roi sylw:
 - a. i bwysigrwydd sicrhau bod aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol yn gallu darparu addysg drydyddol o ansawdd uchel, a
 - b. i ofynion rhesymol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol am ddatblygiad proffesiynol parhaus.
2. Mae Adran 5 (3) yn nodi bod aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol yn golygu:
 - a. athrawon personau sy'n cael addysg drydyddol,
 - b. personau sy'n darparu cymorth i'r athrawon hynny, ac
 - c. personau sy'n darparu cymorth i ddysgwyr i gymryd rhan mewn addysg drydyddol.
3. I roi cymorth i gyflawni'r ddyletswydd hon, mae dysgu proffesiynol wedi'i gynnwys yng Nghynllun Strategol Medr dan Nod Strategol 3.

Nod Strategol 3

Sicrhau bod dysgwyr yn cael darpariaeth o'r ansawdd gorau mewn system addysg drydyddol sy'n ymegnio i wella'n barhaus.

Ymrwymiad twf

Cynorthwyo'r gweithlu addysg drydyddol i gael mynediad at ddysgu proffesiynol effeithiol ac archwilio ffyrdd o rannu arfer gorau, gan estyn addysgeg effeithiol ar draws y sector cyfan.

4. Gall dysgu proffesiynol yn y cyd-destun hwn gynnwys hyfforddiant gorfodol, datblygiad proffesiynol parhaus (DPP), gwybodaeth bynciol a diwydiannol, cymwysterau proffesiynol, ymchwil weithredol ac ymholi proffesiynol.

Astudiaeth Gwmpasu Dysgu Proffesiynol

5. Yn 2019, fe gomisiynodd Llywodraeth Cymru [Astudiaeth Gwmpasu Dysgu Proffesiynol](#) i ddeall yn well sut allai dysgu proffesiynol gynorthwyo'r gweithlu ôl-16 i ymateb i'r heriau sy'n wynebu'r sector. Roedd yr astudiaeth yn cynnwys addysg bellach, dysgu seiliedig-ar-waith ac addysg oedolion yng Nghymru ac fe'i cynhaliwyd gan ICF Consulting Services Ltd, mewn cydweithrediad gydag Arad Research Ltd.
6. Darparodd yr astudiaeth sylfaen dystiolaeth gref, gan adnabod bylchau o ran sgiliau a gwneud cyfres o argymhellion i oleuo polisi yn y dyfodol. Er bod y gwaith hwn wedi bod yn werthfawr, mae wedi canolbwyntio ar AB a sectorau cysylltiedig gan mwyaf.
7. Gan adeiladu ar waith cynharach gan Lywodraeth Cymru a'r gwersi a ysgogwyd trwy'r Gronfa Dysgu Proffesiynol AB, mae Medr wedi comisiynu astudiaeth gwmpasu newydd ar ddysgu proffesiynol ar draws y sector trydyddol.

8. Diben yr astudiaeth hon yw sefydlu sylfaen dystiolaeth gadarn, gychwynnol i oleuo penderfyniadau strategol yn y dyfodol ynghylch dysgu proffesiynol y tu hwnt i AB, gan gynnwys AU. Bydd yr astudiaeth yn archwilio:
 - Gweithgarwch dysgu proffesiynol cyfredol ar draws gwahanol rannau o addysg drydyddol
 - Rhwystrau i gyfranogiad y gweithlu mewn dysgu proffesiynol
 - Achosion o ddyblygu darpariaeth ac effeithlonrwydd
 - Cyfleoedd ar gyfer cydweithio rhwng darparwyr i ddiwallu anghenion cyffredin
9. Bydd yr astudiaeth hefyd yn esgor ar argymhellion ymarferol y gall Medr, darparwyr dysgu a sefydliadau partner eu defnyddio i siapio cymorth dysgu proffesiynol ar gyfer y gweithlu addysg drydyddol yn y dyfodol. Y nod ar y cyfan yw deall darpariaeth dysgu proffesiynol a gofynion yn y dyfodol ar draws y sector.
10. Bydd yr adroddiad ac argymhellion terfynol yn cael eu rhannu gyda'r sector yn hydref 2026.

Defnyddio'r Gronfa Dysgu Proffesiynol

11. Mae Medr wedi dyrannu £5 miliwn i gefnogi dysgu a datblygiad proffesiynol y gweithlu addysg bellach. Bydd £4.8m yn cael ei ddyrannu i sefydliadau AB yn seiliedig ar faint y sefydliad fel dirprwy ar gyfer nifer y staff. Mae'r dyraniadau wedi'u nodi yn Atodiad A. Bydd £200,000 yn cael ei ddefnyddio i gefnogi prosiectau cenedlaethol a fydd o fudd i'r sector AB yn ei gyfanrwydd. Mae'r rhain yn cynnwys cyllid grant i'r canlynol:
 - Coleg Sir Gâr i gefnogi ail flwyddyn y Rhwydwaith Dysgu Proffesiynol.
 - Y Panel Ymgynghorwyr Addysg Awyr Agored ar gyfer hyfforddiant i reoli ymweliadau addysgol a gweithgarwch awyr agored.
 - Y Sefydliad Gwaddol Addysgol i hyrwyddo'r Cymrodoriaethau Addysgu Technegol (TTF).
 - Prifysgolion perthnasol yng Nghymru ar gyfer lleoliadau i ymarferwyr AB ar y rhaglenni Arweinyddiaeth ar ffurf graddau Meistr a Doethuriaeth mewn addysg.
 - Colegau Cymru ar gyfer cynhadledd Dysgu ac Addysgu.
12. Mae'r cyllid a ddyrennir gan Medr ar gael gyda'r amodau cyffredinol ar gyfer talu arian a nodir yn [Nhelerau ac Amodau Cyllid Medr](#).
13. Bydd cyllid yn cefnogi dysgu proffesiynol ar gyfer ymarferwyr a staff cymorth dysgu, a gellir ei ddefnyddio i alluogi sefydliadau i ddarparu neu gomisiynu dysgu proffesiynol sy'n cyd-fynd â'r themâu a amlinellir yn y canllawiau hyn.
14. Gellir defnyddio'r cyllid ar gyfer gweithgareddau sy'n adlewyrchu blaenoriaethau unigol pob sefydliad, yn seiliedig ar ei bolisiâu ei hun a'r anghenion a adnabuwyd ar gyfer ei staff. Anogir sefydliadau hefyd i ddefnyddio'r cyllid ar gyfer gweithgarwch cydweithredol a gallant ddewis "cyfuno" cyfran o'r cyllid hwn i gefnogi prosiectau cydweithredol.
15. Wrth lunio ceisiadau ar gyfer defnyddio cyllid, rydym yn disgwyl i'r holl sefydliadau ystyried:

- [Safonau proffesiynol ar gyfer athrawon AB, ymarferwyr Dysgu Seiliedig-ar-Waith ac ymarferwyr Addysg Oedolion/Addysgwyr Cymru.](#)
- Cydweithio ar draws y sector i wella effeithlonrwydd, cymorth rhwng cymheiriaid a rhannu arfer da.
- Gwersi blaenorol i adeiladu ar y gwaith a gwreiddio'r gwaith a ddatblygwyd mewn blynyddoedd blaenorol.
- Taro cydbwysedd rhwng anghenion dysgu'r sefydliad (DPP) a'r penderfyniadau y mae ymarferwyr yn eu gwneud am eu hanghenion a'u diddordebau dysgu proffesiynol hwy eu hunain.
- Datblygu sgiliau staff i gefnogi anghenion cymhleth a blaenoriaethau o ran sgiliau.
- Lle mae sefydliadau'n gwneud dysgu proffesiynol sy'n ymwneud â darpariaeth ddigidol, gofynnwn iddynt ddefnyddio'r [Safonau Proffesiynol Digidol](#) a ddatblygwyd gan Jisc fel rhan o'n gwaith Digidol 2030.

16. Rhaid i geisiadau ganolbwyntio ar y themâu cymwys a restrir isod. Mae'r rhestr isod yn cynnwys themâu gorfodol y mae'n **rhaid** eu cynnwys a themâu dewisol.

Themâu gorfodol

- Datblygu neu gryfhau dulliau addysgu dwyieithog a/neu gefnogi staff i ddatblygu sgiliau iaith Gymraeg ar gyfer cyflwyno.
- Dysgu proffesiynol sy'n ofynnol i greu ac ategu diwylliant gwrth-hiliol.

Themâu dewisol

- Dysgu digidol.
- Strategaethau dysgu ac addysgu, gan gynnwys dysgu gwahaniaethol.
- Llythrennedd a rhifedd (gan gynnwys ESOL).
- Gwellu sgiliau diwydiannol sy'n gysylltiedig ag anghenion y farchnad lafur (gan gynnwys capasiti i ddarparu cymwysterau lefel uwch).
- Cryfhau addysgeg Safon Uwch a galwedigaethol.
- Ymchwil weithredol.
- Dysgu proffesiynol i staff addysgu a chymorth arbenigol ar gyfer dysgwyr ag anghenion cymhleth.
- Darparu gweithgareddau sydd wedi'u bwriadu i gyflymu a meithrin arbenigedd staff a fydd yn cynyddu gwybodaeth a phrofiad dysgu'r dysgwr.

Bydd disgwyl i sefydliadau adrodd yn erbyn pob gweithgaredd fel rhan o'r gofynion adrodd interim a therfynol.

Materion allweddol a dulliau gweithio

17. Wrth baratoi ceisiadau, dylai sefydliadau ystyried polisiau trawsbynciol eraill a ffyrdd eraill o weithio. Rhaid i'r rhain gynnwys:
- **Hybu cydweithio gydag undebau llafur**
Disgwylir i SABau ddatblygu eu cynigion mewn cydweithrediad gydag undebau llafur, i sicrhau bod eu hundebau llafur cydnabyddedig yn cael eu cynnwys yn llawn wrth gynllunio newidiadau a fydd yn effeithio ar staff, gwneud penderfyniadau yn eu cylch, a'u rhoi ar waith.

- **Cymru Wrth-hiliol**

Dylai unigolion a sefydliadau gymryd cyfrifoldeb am greu diwylliant gwrth-hiliol ac ysgogi newid cadarnhaol parhaol ac, wrth wneud hynny, byddem yn disgwyl i chi ystyried y dysgu proffesiynol sy'n ofynnol yn eich sefydliad i helpu i wireddu'r uchelgais i greu Cymru Wrth-hiliol erbyn 2030.

- **Y Gymraeg**

Mae gan Medr rôl i gyfrannu at uchelgais Llywodraeth Cymru i greu miliwn o siaradwyr erbyn 2050 ac mae dyletswydd arno i hybu mwy o ddefnydd o'r Gymraeg. Rydym felly'n disgwyl i chi ystyried hyn wrth baratoi eich ceisiadau.

Gweithgareddau cymwys

18. Gellir defnyddio cyllid i wneud y canlynol:

- Gwneud cymwysterau addysgu achrededig.
- Gwneud modiwlau neu unedau hyfforddi penodol i wella sgiliau addysgu (e.e. modiwlau MA).
- Diweddarau a gwella sgiliau diwydiannol/galwedigaethol staff.
- Prynu hyfforddiant pwrpasol, gan gynnwys costau hyfforddwyr neu hwyluswyr allanol.
- Prynu neu ddatblygu pecynnau e-ddysgu.
- Ariannu costau cefnlenwi ar gyfer staff sy'n gwneud dysgu proffesiynol.
- Cynnal ymchwil gan gynnwys ymchwil weithredol.
- Dylunio a darparu dysgu proffesiynol a datblygiad arweinwyr mewn modd cydweithredol, gan gynnwys hyfforddiant ar y cyd yn rhanbarthol.
- Datblygu adnoddau a chanllawiau dysgu proffesiynol dwyieithog er budd y sector cyfan, gan gynnwys mewn dysgu seiliedig-ar-waith ac addysg oedolion.
- Dysgu proffesiynol i staff addysgu a chymorth arbenigol ar gyfer dysgwyr ag anghenion cymhleth.
- Darparu gweithgareddau sydd wedi'u bwriadu i gyflymu a meithrin arbenigedd staff a fydd yn cynyddu gwybodaeth a phrofiad dysgu'r dysgwr.

19. Ni ellir defnyddio'r cyllid i brynu offer na meddalwedd cyfalaf nac i ddatblygu cyrsiau ar gyfer dysgwyr.

20. Os ydych yn ansicr a yw eich defnydd arfaethedig o'r cyllid yn gymwys cysylltwch â gweithlu@medr.cymru.

Meini prawf gwerthuso

21. Rhaid i gyni gion wneud y canlynol:

- Darparu dysgu proffesiynol yn unol â'r [Safonau proffesiynol ar gyfer athrawon AB, ymarferwyr Dysgu Seiliedig-ar-Waith ac ymarferwyr Addysg Oedolion/Addysgwyr Cymru](#)
- Adnabod manteision eglur a dangos sut y bydd effaith yn cael ei gwerthuso.
- Cyd-fynd â'r themâu a restrir yn y canllawiau hyn.
- Cynnwys gweithgareddau sydd o gymorth i ddatblygu'r Gymraeg.
- Dangos dysgu proffesiynol a fydd yn creu ac yn cefnogi diwylliant gwrth-hiliol.

- Dangos rhesymeg glir sy'n adlewyrchu'r anghenion dysgu proffesiynol a adnabuwyd ar gyfer staff y sefydliad.

Sut i ymgeisio

22. Mae'n ofynnol i bob sefydliad gwblhau a llofnodi copi o'r ffurflen yn Atodiad C a'i ddychwelyd i:
 - Gadarnhau'n ffurfiol bod eich sefydliad yn derbyn y cyllid.
 - Enwebu unigolyn priodol yn eich sefydliad fel y cyswllt arweiniol mewn perthynas â'r cyllid hwn.
 - Amlinellu'n fras beth yw eich bwriadau ar gyfer defnyddio'r cyllid hwn.
23. Dylai ffurflenni wedi'u llofnodi gael eu dychwelyd i gweithlu@medr.cymru erbyn 3 Gorffennaf 2026.
24. Rhowch wybod i Medr ar y cyfle cynharaf os ydych yn rhagweld na fyddwch yn gallu gwario eich dyraniad yn llawn. Os caiff cyllid ei ryddhau gan sefydliadau unigol, bydd Medr yn ystyried a yw'n ddichonadwy ailddyrrannu'r cyllid hwn.

Monitro a thalu'r cyllid

25. Yn amodol ar ddychwelyd **Atodiad C**, bydd taliad interim (65% o ddyraniad cyllid eich sefydliad) yn cael ei amserlennu yn ystod mis Mawrth 2027.
26. Bydd hi'n ofynnol i chi ddarparu gwybodaeth am wariant erbyn 31 Gorffennaf 2027 i ryddhau'r taliad terfynol. Dim ond yn erbyn gwariant gwirioneddol a ysgwyddwyd erbyn 31 Gorffennaf 2027 y dylech hawlio. Bydd swm y taliad terfynol hwn yn cael ei addasu yn unol â'r gwariant gwirioneddol a ysgwyddwyd, hyd at gyfanswm gwerth dyraniad eich sefydliad.
27. Bydd templedi ar gyfer adroddiadau interim a therfynol ynghyd â gwybodaeth am wariant ar ddiwedd y flwyddyn yn cael eu hychwanegu fel **Atodiad D**. Bydd arweinwyr cyllid a enwebwyd yn cael eu hysbysu pan fo'r ffurflenni hyn ar gael.
28. Mae cadarnhau'r dyraniad yn amodol ar gymeradwyo gweithgareddau gan Medr.

Rhagor o wybodaeth

29. Dylai unrhyw ymholiadau ynghylch y canllawiau hyn a dogfennaeth ategol gael eu cyfeirio at Karron Williams yn gweithlu@medr.cymru.

Medr/2026/22: Atodiad A

Dyraniadau

Bydd £4.8m yn cael ei ddyrannu yn seiliedig ar faint pob sefydliad fel dirprwy ar gyfer nifer y staff rheng flaen. Mae'r tabl isod yn dangos cyfanswm dyraniadau ar gyfer pob sefydliad.

Sefydliad AB	Dyraniad
Addysg Oedolion Cymru	£91,307
Coleg Penybont	£238,474
Coleg Caerdydd a'r Fro	£582,399
Coleg Cambria	£581,872
Coleg Gwent	£669,526
Coleg Sir Gâr	£325,941
Coleg y Cymoedd	£498,559
Coleg Gŵyr Abertawe	£407,650
Grŵp Llandrillo Menai	£570,722
Grŵp NPTC Group	£384,300
Coleg Sir Benfro	£188,906
Coleg Catholig Dewi Sant	£108,545
Y Coleg Merthyr Tudful	£151,799
Cyfanswm	£4,800,000

Llinellau amser a gofynion adrodd

Mai 2026	Cyhoeddi'r canllawiau
Mehefin 2026	Anfon llythyrau dyfarnu grantiau – Dyranriad cyllid ac amodau a thelerau wedi'u cynnwys ym mhrif lythyr cynnig grant y SAB.
3 Gorffennaf 2026	Dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ceisiadau gan sefydliadau AB.
Yn gynnar ym mis Gorffennaf 2026	Gwerthuso ceisiadau; gellir gofyn am ragor o wybodaeth gan sefydliadau yn ystod y cyfnod hwn.
Canol mis Gorffennaf 2026	Cadarnhau canlyniadau'r gwerthusiad.
Medi 2026 ymlaen	Darparu rhaglenni.
Mawrth 2027	Cyflwyno adroddiadau interim
31 Gorffennaf 2027	<p>Cwblhau prosiectau – Bydd hi'n ofynnol cyflwyno adroddiadau terfynol prosiectau, adnoddau dwyieithog a ddatblygwyd os yn berthnasol, a thystysgrif o wariant ar gyfer y grant llawn.</p> <p>Dylai'r adroddiad terfynol fod yn gryno a chynnwys gwybodaeth am y gweithgareddau a ddarparwyd ochr yn ochr â gwerthusiad o ganlyniadau a manteision y gweithgareddau. Bydd templed ar gyfer adroddiad yn cael ei ychwanegu fel Atodiad D.</p>

Llinellau amser taliadau

- Mawrth 2027 yn dilyn cyflwyno'r adroddiad interim.
- 31 Gorffennaf 2027 yn dilyn cyflwyno'r adroddiad terfynol, adnoddau dwyieithog os yn berthnasol, a thystysgrif gwariant.

Templed ar gyfer Ceisiadau

Cyflwynwch y ffurflen wedi'i chwblhau mewn fformat Word i gweithlu@medr.cymru erbyn canol dydd ar 3 Gorffennaf 2026.

Adran 1: Derbyn y cyllid

Manylion derbynnydd y cyllid:	
Sefydliad:	
Cyswllt arweiniol a enwebwyd ar gyfer y cyllid hwn:	
Cyfeiriad e-bost:	
Cyfanswm dyraniad £	

Rydym yn datgan ein bod wedi ein hawdurdodi'n briodol i dderbyn y grant hwn a'r amodau sy'n gysylltiedig â'r Cyllid **ac rydym yn cadarnhau:**

- Bod yr holl wariant arfaethedig yn ateb y gofynion o ran cymhwystra a nodir yn y canllawiau ar gyfer y grant hwn.
- Bod staff wedi bod yn rhan o adnabod yr angen a datblygu'r cynigion.
- Bod y cynigion yn cyd-fynd â'r [Safonau proffesiynol ar gyfer athrawon AB, ymarferwyr Dysgu Seiliedig-ar-Waith ac ymarferwyr Addysg Oedolion/Addysgwyr Cymru](#)

Llofnodwr awdurdodedig ar ran [Sefydliad]	Llofnod 1
	Enw
	Teitl Swydd

Llofnodwr awdurdodedig ar ran [Sefydliad]	Llofnod 2
	Enw
	Teitl Swydd

Dyddiad derbyn:	
------------------------	--

Byddwn yn storio ac yn defnyddio eich gwybodaeth er mwyn cysylltu â chi mewn perthynas â'r cyllid hwn. Cyfeiriwch at [Bolisi Preifatrwydd](#) Medr i gael gwybodaeth am sut yr ydym yn defnyddio data personol.

Adran 2: Defnydd bwriadedig o'r cyllid

Gan gyfeirio at Ganllawiau Cyllid Dysgu Proffesiynol 2026/27 ynghylch gwariant cymwys, darparwch restr o weithgareddau/ymyriadau. Ar y cam hwn, gallwch ddynodi swm cyllid neu ganran cyllid a amcangyfrifir yn erbyn pob categori. Gofynnir am fanylion eitemau unigol o wariant ar ddiwedd cyfnod y grant, fel rhan o hawliad terfynol eich sefydliad. Ehangwch a/neu ychwanegwch ragor o resi yn ôl yr angen.

Gweithgaredd	
Angen a adnabuwyd	
Canlyniadau a manteision disgwylidig	
Sut fydd hyn yn cael ei werthuso	
Sylwadau ychwanegol	
Cost a amcangyfrifir £	

Gweithgaredd	
Angen a adnabuwyd	
Canlyniadau a manteision disgwylidig	
Sut fydd hyn yn cael ei werthuso	
Sylwadau ychwanegol	
Cost a amcangyfrifir £	

Gweithgaredd	
Angen a adnabuwyd	
Canlyniadau a manteision disgwylidig	
Sut fydd hyn yn cael ei werthuso	
Sylwadau ychwanegol	
Cost a amcangyfrifir £	

Gweithgaredd	
Angen a adnabuwyd	
Canlyniadau a manteision disgwylidig	
Sut fydd hyn yn cael ei werthuso	

Sylwadau ychwanegol	
Cost a amcangyfrifir £	

Gweithgaredd	
Angen a adnabuwyd	
Canlyniadau a manteision disgwylidig	
Sut fydd hyn yn cael ei werthuso	
Sylwadau ychwanegol	
Cost a amcangyfrifir £	

Amlinellwch sut y byddwch yn lledaenu'r wybodaeth a'r gwersi o'ch gweithgareddau er mwyn iddynt gael eu rhannu a/neu eu mabwysiadu mewn sefydliadau eraill ar draws y sector.

Gallai hyn gynnwys:

- *Canlyniadau unrhyw ymchwil weithredol.*
- *Datblygu adnoddau.*
- *Gwerthusiadau.*

Medr/2026/22: Atodiad D

Templedi ar gyfer ffurflenni hawlio ac adroddiadau

Bydd yr atodiad hwn yn cael ei ychwanegu yn gynnar yn 2027 cyn bod rhaid cyflwyno adroddiadau Interim.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

www.medr.cymru

2 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

2 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff
CF10 4BZ

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government